

DYE-3 stationen på Grønlands indlandsis i 1990. I forgrunden ses en Twin Otter (VP-FBC) fra British Antarctic Survey (BAS) på et usædvanligt gæstevisit i Grønland. Foto: Karsten Secher.

anlægsudgifter satte Eisenhowers regering straks programmet i gang. I forvejen var der to sådanne radarkæder tværs over Canada, nemlig »Pine Tree Line« langs den canadisk-amerikanske grænse samt »Mid-Canada Line« der gik tværs over Canada omkring den 55. breddegrad.

Allerede i 1953 stod »DEW-line« (Distant Early Warning) klar tværs over Alaska og i 1956 var den klar til idriftsættelse i Canada. Radarkæden havde en station for hver 50 miles. Fra Canada udbyggede man derefter linjen videre tværs over Grønland til Island og Færøerne, hvor den fik forbindelse med NATOs europæiske NADGE-kæde. I Grønland fik stationerne benævnelsen »DYE« efter Cape Dyer-stationen østligst på Baffin Island i Canada.⁹⁷

I 1960 kunne man tage de fire grønlandske radarstationer i brug. DYE-1, der var placeret på en fjeldtop nær Sisimiut (Holsteinsborg) på Vestkysten, DYE-2 og DYE-3, der var anlagt inde på den grønlandske indlandsis samt DYE-4 på Kulusuk øen ved Ammassalik på Østkysten. DEW-line og de grønlandske DYE-stationer var i drift de følgende årtier, men blev afviklet i årene 1986-1992, da nye teknologier var kommet til og derfor kunne overtage opgaven.⁹⁸

THULE AIR BASE

I 1942 havde amerikanerne oprettet en radio- og vejrstation med kodenavnet »Blue West Six« (BW-6) ved Thule.

Den 12. februar 1946 godkendte den amerikanske kongres Public Law 296, der pålagde chefen for US Weather Bureau at etablere »et internationalt meteorologisk rapporteringsnetværk for den vestlige halvkugles arktiske regioner«. Dette blev begyndelsen på et stort amerikansk militærprojekt i Nordgrønland og det nordlige Canada.

I 1946, i forbindelse med »Operation Nanook«, anlagde US Army Corps of Engineers på grussletten i bunden af North Star Bay (Thule) en landingsbane. Banen skulle tjene som base for bl.a. luftkortlægningsoperationer i Nordgrønland og for oprettelse af baser og baner på Ellesmere Island. Den første landing på banen fandt sted 9. september 1946.⁹⁹

I sommeren 1947 blev en hel eskadrille fotorekognosceringsfly af typen Martin B-26 Marauder udstationeret i Thule for at tilvejebringe den fotografiske dækning, der kom til at danne grundlag for de velkendte World Aeronautical Chart (WAC) i skala 1:1.000.000 over Grønland og Nordcanada.¹⁰⁰ Bladene 8 og 9 dækkede fx Peary Land med tilstødende områder. Kun en snæver kreds kendte til amerikanernes arbejde. Det var først, da kortene fremkom i 1950, at fx Eigil Knuth fra Peary Land-ekspeditionen fik kendskab til kortlægningen.¹⁰¹

Den 6. juni 1951 afgik en armada på 120 skibe fra USA anført af isbryderen »Adak« med retning mod Nordvestgrønland. Under kodenavnet »Operation Blue Jay« anlagde amerikanerne i løbet af sommeren 1951 Thule Air Base; et kæmpe-

Thule Air Base med landingsbanen i baggrunden set fra vest. August 1983. Foto: Peter R. Dawes.